

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus címe: Építészettörténet				
Kurzus oktató(k) neve és elérhetősége: Ferkai András andras.ferkai@gmail.com				
Kód: B-DK-302	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): DK-BA	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): 3	Kredit: 5	Tanóraszám: 4 Egyéni hallgatói munkaóra: (összes) 102
Kapcsolt kódok:	Típus: előadás és szeminárium	Szab.vál-ként felvehető? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: -	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok): -				
A kurzus célja és alapelvei: Az Építészettörténet tantárgy célja megismertetni a hallgatókat az építészet alapfogalmaival és történetével az elmúlt 500 évben. Az előadások az egyes korszakok környezetalakításának (építészet, városépítészet, enteriőr) elméletét és gyakorlatát tárgyalják, összefüggésben az adott kor társadalmi-gazdasági adottságaival és szellemi-kulturális jelenségeivel. A teljes építészettörténet kiválasztott része (a reneszánsz és a jelen között) módot ad a korábbi időszakok (antikvitás és középkor) említésére is. Az előadáshoz szeminárium kapcsolódik, melyen a hallgatók hétről-hétre kiadott szövegek alapján készülhetnek fel az előadás témájára. A beszélgetés alapját az olvasmánnyal kapcsolatban feltett kérdésekre adott, és az óra előtti nap 20h-ig emailhez csatolt válasz, illetve a vonatkozó szakirodalom áttekintése adja. Ezen túl, minden óra elején röpdolgozatban kell számot adni az előző órán elhangzott főbb fogalmakról vagy képanyagról.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: Tájékozott az építészettörténet és -elmélet főbb módszereit és elméleteit illetően. Általános ismeretekkel rendelkezik a designelméleti gondolkodás, elemzés és írás meghatározó folyamatairól koncepcióiról. Alapvető ismeretekkel rendelkezik az építészet mint szakma működéséről, társadalmi-gazdasági és kulturális meghatározottságáról. Érti a szaknyelvet és a hatékony (írásos, szóbeli és vizuális) szakmai kommunikációt folytat anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven. Képesség: Felismeri az építészet által felvetett és megoldott vagy megoldandó problémákat, reflektál azokra. Képes megérteni a tervezők gondolkodását. Alkotó módon használja az elméleti tevékenysége alapjául szolgáló technikai, anyagi és információs forrásokat. A tanulmányai során szerzett tapasztalatokra, módszerekre támaszkodva elemzi az építészet jelenségeit. Képes a források, információk hitelességét ellenőrizni, szakszerűségét, relevanciáját értékelni. Attitűd: Kritikai érzékkel viszonyul az építészet történeti, valamint kortárs alkotásaihoz, a különböző tervezői/alkotói gyakorlatokhoz és eredményekhez. Nyitott az új ismeretekre és módszerekre. Kialakult és megszilárdult ízléssel rendelkezik. Törekszik szakmája etikai normáinak betartására. Autonómia és felelősségvállalás: Önállóan dolgoz fel szakirodalmi szövegeket és aktívan részt vesz megvitatásukban.				

A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:

1. Bevezetés: az építészet megértéséről (műfaji sajátosságok, szintjei és területei, művelésének módja, elemzésének és értelmezésének szempontjai). A félév felépítése, módszere, feladatok,
2. Humanizmus és reneszánsz Itáliában: teória és gyakorlat (Brunelleschi, Alberti, Bramante; centrális templomok és firenzei palazzók).
3. Manierizmus, a reneszánsz és a barokk között. (Bramante tanítványai, Michelangelo, Palladio, Vignola. Reneszánsz az Alpoktól északra).
4. Illúzió és propaganda: az ellenreformáció szakrális terei. (Itáliai mesterek: Bernini, Borromini, Guarini; Közép-Európa barokk egyházi építésze).
5. Az abszolutizmus kifejeződése a barokkban: kastély és kert, városi együttesek, színház. (Mansard, Le Vau, Hildebrandt, Neumann, stb).
6. Az antikvitás újra-felfedezése: archeológia, műgyűjtés. Francia forradalmi építészet.
7. Klasszicizmus és Biedermeier – a polgárság stílusa. Városépítés, lakóház és enteriőr.
8. A romantika szelleme: a középkor újrafelfedezése. Nemzeti karakter, egzotikum, népi hagyományok, a táj szerepe, az egyéniség kultusza.
9. Neo-stílusok, historizmus. Új épülettípusok a nagyvárosban. Az építészet mint az államhatalom, a nemzet és a nagypolgárság reprezentációja. Nyelv – formanyelv. A modernitás előzményei a 19. században Walter Benjamin alapján.
10. Szecesszió, Arts & Crafts. A nagyváros megreformálása és a kertváros-mozgalom.
11. Avantgárd és modern építészet. Modern anyagok és szerkezetek; tudomány és technika; higiénia, komfort. Funkcionalizmus és egyéni formálás. Szociális feladatok, városutópiák.
12. Kortárs építészet a globalizáció korában. Posztmodern, High-Tech, dekonstruktivizmus, minimalizmus, reflektív építészet.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai. A hallgatók tennivalói, feladatai. A tanulás környezete: (pl. tanterem, stúdió, műterem, külső helyszín, online, vállalati gyakorlat stb.)

1. IX.3. Az első, bevezető órát házon kívül tartjuk! Találkozó 10h-kor a városmajori templom előtt. (XII. Csaba utca 5). Az összes többi óra színhelye a tanterem. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
2. IX. 10. Előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
3. IX. 17. Röpdolgozat az előző óra anyagából (5 kérdés). Előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
4. IX. 24. Röpdolgozat az előző óra anyagából; előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
5. X. 1. Röpdolgozat az előző óra anyagából; előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
6. X. 8. Röpdolgozat (ZH) az összes addigi óra anyagából (10 kérdés); előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
7. X. 22. Röpdolgozat az előző óra anyagából; előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
8. X. 29. Röpdolgozat az előző óra anyagából; előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
9. XI. 5. Röpdolgozat az előző óra anyagából; előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
10. XI. 12. Röpdolgozat az előző óra anyagából; előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.

11. XI. 19. Röpdolgozat (ZH) az összes addigi óra anyagából (10 kérdés); előadás; szeminárium az olvasmányok alapján. A következő óra olvasmányainak és a hozzájuk kapcsolódó kérdések elküldése.
12. XI. 26. Röpdolgozat az előző óra anyagából; előadás; szeminárium az olvasmányok alapján.

A heti olvasmányokhoz a hallgatók Google Drive-on kapnak hozzáférést. A kérdéseket emailben kapják meg, és ugyancsak emailhez csatolt pdf fájlban küldik el a választ (lényegében olvasmány-beszámolóí). A fájl neve = a hallgató vezetékneve és a feladat sorszáma. (pl: Ferkai_01)

Értékelés:

A félév teljesítésének feltétele az órákon való jelenlét a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat szerint, a röpdolgozatok és az olvasmányokról szóló beszámolók teljesítése, aktív szereplés a szemináriumokon. A szóbeli vizsgán való részvétel (az aláírás) feltétele a fenti feladatok teljesítése. A szóbeli vizsga két részből áll: a vizsgázó az első részben egy átfogó témájú kérdésre válaszol, a második részben egy épületelemzési feladatot végez el.

A vizsgázó az érdemjegyet három részjegy (a kollokviumra, a zárthelyi dolgozatok és az olvasmány beszámolók átlagára kapott jegyek) összesítésével nyeri el.

Az érdemjegy kiszámítása:

Zárthelyi röpdolgozat: 20%; Olvasmány beszámoló: 30%; Szóbeli vizsga: 50%.

Kötelező irodalom:

Szentkirályi Zoltán (2004), *Az építészet világtörténete II. kötet*, Bp.: Terc Kiadó

Ajánlott irodalom:

Zádor Anna (1984), *Építészeti szakszótár*. Bp.: Corvina (Segédkönyv a fogalmakhoz és szakkifejezésekhez. Digitális változatban elérhető lesz)

Pevsner, Nikolaus (1972), *Az európai építészet története: Nyugat-Európa a X. századtól a XX. századig*. Bp., Corvina.

B. Szűcs Margit (2012), *Reneszánsz - Az építészet története 5*, Bp.: Terc Kiadó

Szentkirályi Zoltán (2012), *Barokk - Az építészet története 6*, Bp.: Terc Kiadó

Kalmár Miklós (2016), *Historizmus - Az építészet története 7*, Bp.: Terc Kiadó

Vámosy Ferenc (2002), *Az építészet története - A Modern Mozgalom és a későmodern*, Bp.: Nemzedékek tudása tankönyvkiadó

Az egyes témakörökhöz ajánlott irodalom:

Witkower, Rudolf (1986), *A humanizmus korának építészeti elvei*, Bp.: Gondolat Kiadó

B. Szűcs Margit (1966), *Alberti*, Bp.: Corvina

Hajnóczy Gábor (1979), *Andrea Palladio*, Bp.: Corvina

Bruschi, Arnaldo (1977), *Bramante*, London: Thames and Hudson

Tafari, Manfredo (ed.), *Giulio Romano* (1989), Milano: Electa

Michelangelo: https://issuu.com/cagdaoz/docs/ackerman_architecture_of_michelange

Norberg-Schulz, Christian (1986), *Baroque Architecture*, New York: Rizzoli

Lemerle, Frédérique – Pauwels, Yves (2008), *Baroque Architecture 1600-1750*, Paris: Flammarion

Zanlungo, Claudia (2012), *The Story of Baroque Architecture*, München: Prestel

Cs. Dobrovits Dorottya (1993), *Piranesi*, Bp.: ÉTK

Boullée, Étienne-Louis (1985), *Az építészeti poézise: Tanulmány a művészetről*. Bp.: Corvina

Zádor Anna – Rados Jenő (1943), *A klasszicizmus építészete Magyarországon*, Bp.: MTA kiadása

https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/MTA_Konyvek_107457/?pg=0&layout=s

Komárik Dénes (1987), A romantika építészetének problémája Magyarországon, <i>Ars Hungarica</i> 15:1. 31-36. Zádor Anna (szerk.) (1993), <i>A historizmus művészete Magyarországon: művészeti tanulmányok</i>, Bp.: MTA Művészettörténeti Intézet Bergdoll, Barry (2000), <i>European Architecture 1750-1890</i>, Oxford-New York: Oxford University Press Hofmann, Werner (1987), <i>A földi paradicsom. 19. századi motívumok és eszmék</i>, Bp.: Képzőművészeti Kiadó. 71-75; 86-111. oldalak Benjamin, Walter (1999), <i>The Arcades Project</i> (Passagenwerke), Harvard University Press. (Paris, Capital of the Nineteenth Century, pp.3-26) https://monoskop.org/images/e/e4/Benjamin_Walter_The_Arcades_Project.pdf Davey, Peter (1997), <i>Arts & Crafts Architecture</i>, London: Phaidon Sembach, Klaus-Jürgen (1999), <i>Szecesszió</i>, Bp.: Taschen-Vince Kiadó Nagy Gergely (2008), <i>Kertváros – építészet. Az angol példa Magyarországon</i>, Bp.: Magyar Képek Frampton, Kenneth (2009), <i>A modern építészet kritikai története</i>, Bp.: Terc Kiadó Bonta János (2008), <i>Magyar építészet egy kortárs szemével 1945-1960</i>, Bp.: Terc Kiadó Sisa József – Dora Wiebeson (1998), <i>Magyarország építészetének története</i>, Bp.: Vince Kiadó Meggyesi Tamás (2005), <i>A 20. század urbanisztikájának útvesztői</i>, Bp.: Terc Kiadó
Egyéb információk:
Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv: – felmentés adható egyes kompetenciák megszerzése, feladatok teljesítése alól, a máshol elvégzett kurzus dokumentumával és értékelésével
Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: szerda 14-16h között az M031 tanári térben